

USAID | UKRAINE

FROM THE AMERICAN PEOPLE

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

СИТУАЦІЯ

Серед промислово розвинутих країн світу, Україна має одні з найвищих питомих показників споживання енергоресурсів та забруднення довкілля. У сфері забезпечення енергоносіями Україна змушена передусім покладатися на їхній імпорт. У її енергетичному балансі перше місце обіймає природний газ, за яким слідує вугілля, атомна енергетика та нафта. Проблеми української енергетики, до яких належать низька ефективність використання ресурсів, високий рівень залежності від коливання цін та імпорту, особливо наочно виявляють себе у галузі комунального теплопостачання. Для того, щоб забезпечити ощадливе використання енергоресурсів та надання якісних послуг населенню, державним організаціям та промисловим підприємствам, ця галузь потребує докорінних реформ. Необхідно підвищити і ефективність використання тепла, особливо у житлових та комерційних спорудах, які споживають майже половину тепла, що виробляється підприємствами комунального теплопостачання. За оцінками експертів, на шляху від виробника до споживача у цій системі втрачається до 60% тепла, при чому найбільша його частка марнується на рівні споживачів.

ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД

Мета програм USAID у сфері енергоефективності - допомогти Україні знизити рівень залежності від імпорту енергоносіїв, який нині є дуже високим. Шляхом зміцнення законодавчої, нормативної та інституційної бази теплозабезпечення, USAID також сприяє реформам у сфері теплопостачання міст України-сектору, що сьогодні споживає значну частку енергоресурсів. Ще один напрям діяльності Агентства-допомога у реалізації заходів, які мають забезпечити дієвий соціальний захист, аби постачання тепла залишилось економічно доступним для вразливих верств населення.

НАШІ ПРОГРАМИ

Реформа міського теплозабезпечення в Україні

Мета цього проекту, який розрахований на три роки та має загальну вартість 16 млн. дол. США - сприяти створенню у містах України системи теплозабезпечення, яка є фінансово спроможною, здатна до стабільної роботи та надання якісних послуг населенню, державним організаціям та місцевим підприємствам. У тісній співпраці з Урядом України, проект сприяє виробленню нормативно-правової бази реформ у сфері теплозабезпечення на всіх рівнях. Він також надає допомогу 36 містам по всій території України у розробці стратегічних планів розвитку енергетичного господарства, у залученні коштів на реалізацію проектів у сфері енергозбереження, запровадження енергоефективних технологій та методів діяльності. Ці заходи мають допомогти місцевим громадам вдосконалити роботу систем теплопостачання, зробити її більш ефективною, а послуги - більш доступними для споживачів. Шляхом допомоги у створенні об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, проект сприяє більш досконалим колективним діям по управлінню цими спорудами та зростанню фінансової відповідальності власників квартир. Також у його рамках здійснюється комплексна програма громадської освіти, яка заохочує громадян до активної участі у заходах з енергозбереження та підвищення енергетичної незалежності України.

Співпраця у галузі науково-технологічних досліджень та освіти

Центр програми «Співробітництво у науково-технічних дослідженнях та освіті» (СНТДО), який працює у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника (м. Івано-Франківськ) зайнятий розробкою новітніх рішень та нових технологій у галузі енергоефективності та енергозбереження. Серед напрямів цих досліджень - альтернативна енергетика, паливні елементи, ефективність використання енергії у промисловості та комунальному господарстві, а також відновлювані джерела енергії. Шляхом включення наукової роботи до навчальних програм, Центр зміцнює дослідницький потенціал українських ВНЗ та стимулює вироблення нових, більш досконалих практичних рішень і технологій у сфері енергозбереження та енергоефективності. Він також надає інформацію та проводить навчання у сфері оптимальних методів використання енергії.

Проект «Партнерство за чисту енергію»

У співпраці з обласною та районними радами Дніпропетровської області та Донбаською паливно-енергетичною компанією (ДТЕК), цей проект розробляє п'ятирічну стратегію, яка має сприяти економії енергоресурсів та зниженню викидів CO₂ у промисловості,

ЗАВДАННЯ ДОПОМОГИ

Надати допомогу Уряду України та органам місцевого самоврядування у створенні системи комунального теплопостачання, яка є фінансово спроможною, здатна до стабільної роботи та забезпечує надання якісних послуг населенню, державним організаціям і промисловим підприємствам.

Партнери та виконавці програм:

Реформа міського теплозабезпечення:
«Інтернешнл Рісорсез Груп» (IRG)

Співпраця у галузі науково-технологічних досліджень та освіти для підтримки Центру раціонального використання енергії:
Фонд цивільних досліджень та розвитку (CRDF).

Проект «Партнерство за чисту енергію»: Фонд «Східна Європа» (мережа Фонду «Євразія»)

Додаткові відомості про ці та інші програми USAID Ви можете отримати у Відділі інформації та зв'язків з громадськістю за телефоном (044) 537-46-00, або завітавши на Інтернет-сторінку <http://ukraine.usaid.gov> чи на сторінку у соціальній мережі Facebook <http://www.facebook.com/USAIDUkraine/>

Лютий 2011 р.

сільському господарстві та житлово-комунальному секторі області. Шляхом реалізації демонстраційних заходів, проект має на меті залучити інвестиції у впровадження технологій зі зниження викидів CO₂ та ощадливого використання енергії, сприяти поширенню знань та оптимальних методик роботи.

СВІДЧЕННЯ УСПІХУ

За підтримки USAID вже здійснено наступні заходи:

- Надана допомога у розробці основних законодавчих актів з питань реформування міського теплозабезпечення – Закону «Про Національну комісію регулювання ринку комунальних послуг України», Житлового Кодексу, Закону «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності» та змін до Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» (ухвалені парламентом у першому читанні).
- Надана допомога у формуванні нормативно-правових передумов для створення нової регуляторної установи (Національної комісії регулювання ринку комунальних послуг України), яка має забезпечити прозорість процесу визначення тарифів та знизити обсяги корупції на місцевому рівні, пов'язані з тарифними питаннями.
- Відбувається співпраця з 36 містами (у тому числі з 5 містами у АР Крим) для розвитку їх потенціалу до планування, управління та фінансування заходів з вдосконалення систем і підвищення якості послуг теплопостачання.
- У 6 містах впроваджено 10 проектів у сфері енерго- та теплозбереження. Очікується, що впродовж п'яти років ці заходи дадуть змогу заощадити обсяг енергії, на виробництво якої знадобилося б 46 млн м³ газу.
- Залучено державні та приватні кошти загальним обсягом 1,34 млн дол. США для реалізації 21 демонстраційного проекту з енергоефективності у галузі теплопостачання. Укладено дві угоди про створення державно-приватних партнерств (з Донбаською паливно-енергетичною компанією (ДТЕК) та американською компанією «Контур Глобал», яка інвестує кошти у діяльність підприємств теплопостачання та здійснює їхню експлуатацію) з метою реалізації проектів у м. Курахово та Краматорськ.
- Проведені навчання та сертифікація фахівців 25 енергосервісних компаній (ЕСКО) у справі здійснення енергетичних аудитів, а також навчання представників 36 міст-учасників пілотного проекту з питань управління міським енергетичним господарством. Ці заходи дозволили підвищити потенціал міст до планування у сфері енергетики та здатність місцевих ЕСКО до проведення фахових енергетичних аудитів.
- Для шести міст України підготовані каталоги інвестиційних проектів з метою залучення коштів міжнародних фінансових інституцій та приватних інвесторів. В результаті цих заходів, Європейський банк реконструкції та розвитку вже ухвалив рішення виділити м. Львів 30 млн євро на модернізацію системи теплопостачання.
- У партнерстві з ДТЕК відбувається реалізація трьох демопроектів у сфері міського теплозабезпечення у м. Курахово/
- Підготовані шість повідомлень суспільно корисної телереклами на тему енергетичної залежності України та потреби у заощадженні енергоресурсів у багатоповерхових будинках, які транслювалися в ефірі загальнонаціональних і місцевих телеканалів.
- Розроблена програма «Енергоефективні школи», яка має інформувати школярів про відповідальне та ощадливе споживання житлово-комунальних послуг. Програма затверджена Міністерством освіти і науки для використання в освітніх закладах України.